

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Полтавської області** щодо їх ділових очікувань*

I квартал 2021 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Полтавської області в I кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Полтавської області у I кварталі 2021 року свідчать, що респонденти очікують відновлення зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Інфляційні та девальваційні очікування високі.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні** вперше за останні три квартали: баланс відповідей – 17.5% (у попередньому кварталі – «мінус» 14.6%) (графік 1), у цілому по Україні – 5.6%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги високими темпами:** 70.0% респондентів очікують, що інфляція перевищить 7.5% (у попередньому кварталі – 61.0%), у цілому по Україні – 50.7%. **Головним чинником інфляції** респонденти називають витрати на виробництво (графік 2);
- **подальшу девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 79.5% респондентів (у попередньому кварталі – 85.4%), у цілому по Україні – 74.4%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 13.2% (у IV кварталі 2020 року – 0.0%), у цілому по Україні – 12.7% (таблиця);
- **помірне зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 5.0% (у IV кварталі 2020 року – 2.4%) (таблиця). Обсяги реалізації продукції на зовнішньому ринку залишаться без змін: баланс відповідей – 0.0% (у IV кварталі 2020 року – «мінус» 11.1%). У цілому по Україні очікується зростання обсягів реалізації: баланси відповідей – 18.0% та 14.9% відповідно;
- **зростання інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар:** баланс відповідей – 11.1% (у попередньому кварталі – 5.3%). **Обсяг інвестицій на виконання будівельних робіт**, за оцінками респондентів, **не зміниться:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 10.5%). У цілому по Україні очікується зростання обсягу інвестицій: баланси відповідей – 1.4% та 11.7% відповідно;
- **зменшення кількості працівників** на своїх підприємствах четвертий квартал поспіль: баланс відповідей – «мінус» 5.1% (у попередньому кварталі – «мінус» 20.0%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 1.9%;
- **стрімкіше зростання цін на товари/послуги, що купують підприємства** (баланс відповідей – 92.3%), **порівняно з цінами на продукцію власного виробництва** (баланс відповідей – 52.5%) (у IV кварталі 2020 року – 85.4% та 51.2%) (графік 6). На подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на сировину, матеріали та енергоносії (графік 7);
- **уповільнення зростання витрат на одиницю продукції:** баланс відповідей – 35.9% (у попередньому кварталі – 50.0%), водночас **зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника високими темпами:** баланс відповідей – 62.5% (у IV кварталі 2020 року – 65.9%) (графіки 6 і 4).

Основними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називають занадто високі ціни на енергоносії, сировину, матеріали та брак обігових коштів (графік 5).

Підприємства області і надалі очікують зростання потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). 52.5% респондентів планують брати банківські кредити та надають перевагу національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Головним стримуючим чинником залучення кредитних ресурсів залишалися занадто високі ставки за кредитами (графік 10).

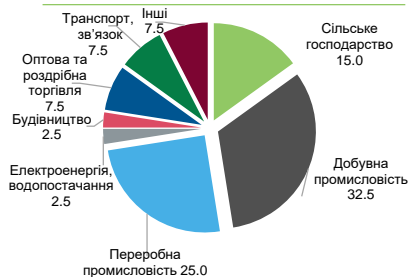
95.0% респондентів області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 97.5%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

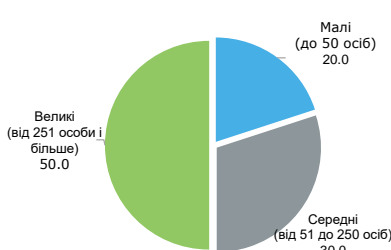
- **поточний фінансово-економічний стан поганий** четвертий квартал поспіль: баланс відповідей – «мінус» 20.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 17.1%), у цілому по Україні – «мінус» 0.7%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва залишається нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 33.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 24.0%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних ресурсів:** баланс відповідей – 5.3% (у IV кварталі 2020 року – 12.2%).

Паспорт вибірки^{1,2}

Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

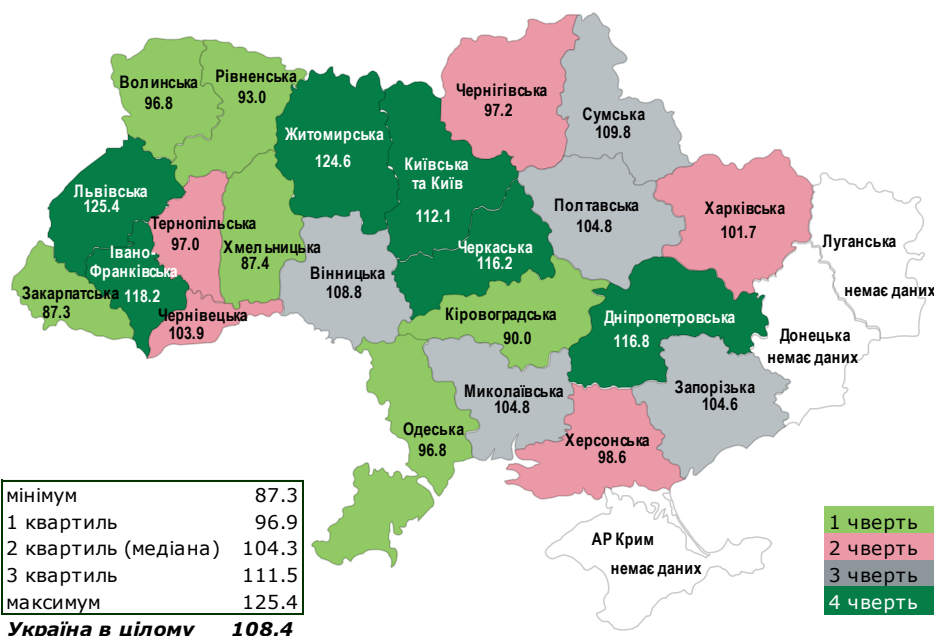

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 04 лютого – 01 березня 2021 року;
- опитано всього 40 підприємств;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство, добувна та переробна промисловість.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

Таблиця. Очікування підприємств Полтавської області щодо ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	2.8	-16.7	2.5	0.0	13.2
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	10.3	-11.6	5.0	2.4	5.0
інвестиційних витратків на проведення будівельних робіт	5.4	-32.6	5.1	-10.5	0.0
інвестиційних витратків на машини, обладнання та інвентар	16.2	-18.6	-2.6	5.3	11.1
кількості працівників	2.6	-13.6	-17.1	-20.0	-5.1

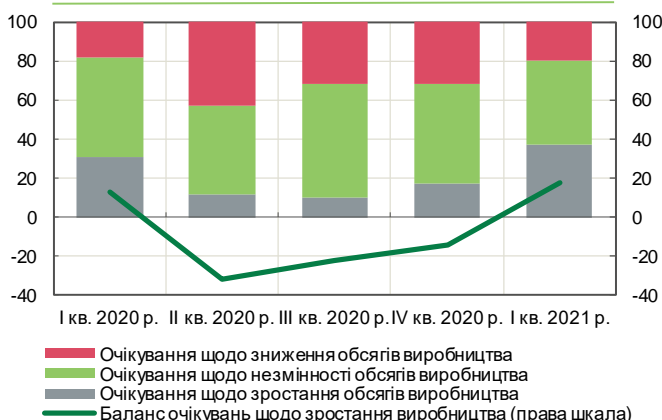
¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

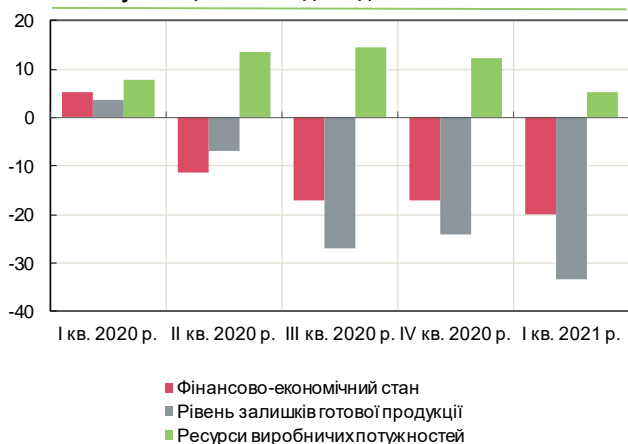
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

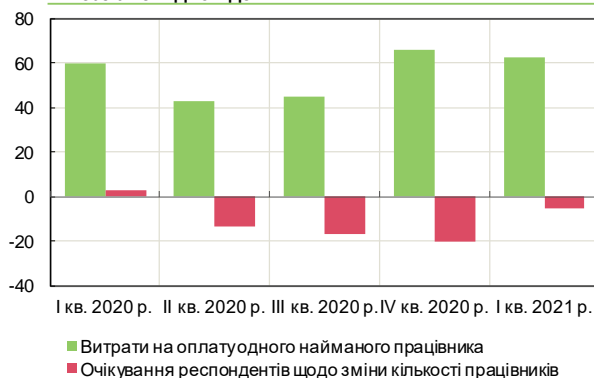
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

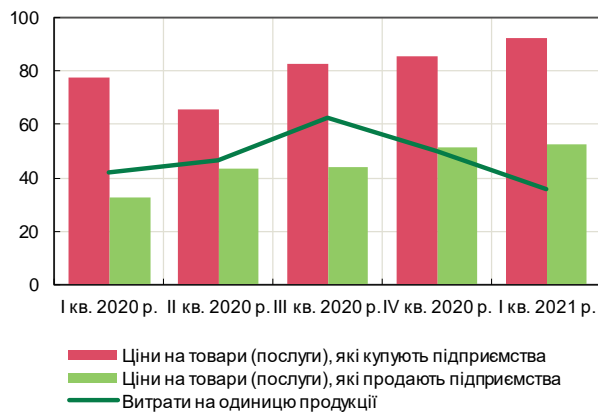
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

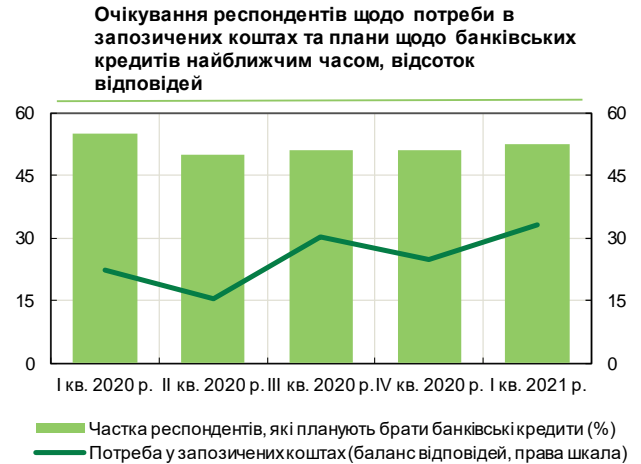
Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

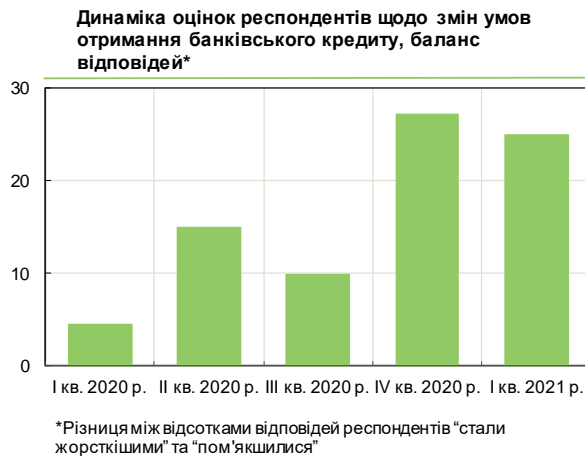
Графік 7

Графік 8

Графік 9

Графік 10

